

ZGODNJA DANICA

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 pl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXV.

V Ljubljani, 13. vinotoka 1882.

List 41.

Okrožnica Nj. svetosti papeža Leona XIII do škofov resoljne katoliške Cerkve.

(Konec.)

Več pa kakor katerokoli drugo se mu ima zahvaliti laško ljudstvo; posebno Italija bila je kraj njegovih čednosti, in je toraj tudi naj bolj čutila njegove dobrote. On je takrat, ko se jih je mnogo mnogoverstno vojskovalo za krivico, podajal roko zatiranim in ponižanim; bogat pri naj večem uboštvu, ni nikdar prenehal podpirati tuje revščine, na svojo še mislil ni. Ljubeznjivo se mu je glasila v ustih pomlajena beseda njegove domovine; moč ljubezni in poezije je kazal v pesmih, katerih naj bi se ljudstvo učilo in ktere so vredne, da se jim olikani potomci čudijo. Misel na Frančiška je naše velike duhove prešinila in navdušila z višim duhom, tako da so se naj večji poskušali med seboj poveličevati njegova dela v slikah, v kiparstvu in podobščinah. Frančišek je bil Alighieri-ju predmet, ki ga je opeval v naj veličastnejših in naj milejših versticah; Cimabue in Giotto storila sta ga neumerljivega v podobah prekrasne (Parhazijeve) lepote, slavni zidarji so ga slavili v velikanskih delih, tako na grobu tega naj večega reveža, ali pri tempeljnu preblazene Device „angelske“, ki je priča toliko in tolikih čudežev.

Kajti k temu tempeljnu imajo navado ljudje iz vseh strani mnogoštevilno se zbirati, da počastijo asiškega očeta revežev, kteremu so ravno tako bogato in obilno prihajali darovi božje dobrote, kakor se je on popolnoma odpovedal vsem človeškim rečem.

Itak se jasno vidi, da je cerkev in država po tem edini, ki možu prejemale veliko dobrot. Pa ravno zato, ker je njegov blagi, prav posebno kerščanski duh čudovito priméren za vse čase in kraje, ne more nihče dvomiti, da bodo naprave sv. Frančiška tudi za naš čas zelo velike koristi, in to tembolj, ker so naši časi v mnogoterih ozirih skoraj takratnim enaki.

Kakor v dvanajstem stoletju, tako je tudi zdaj ljubezen do Boga zelo opešala in velika je zmešnjava v spoznavanju kerščanskega življenja, nekaj po nevednosti, nekaj po zanikernosti. Z enakim mišljenjem in z enakim prizadevanjem obrača jih večidel svoje življenje v to,

da si preskerbljujejo zločnosti in sladnosti ter hitijo in se dervijo za veseljami. V razuzdanosti plavajo ter svoje blago zapravljajo, tuje pa poželé; zelo povzdigujejo ime bratovske ljubezni, toda govorijo bolj bratovsko, kakor pa delajo; kajti lastna ljubezen jih vodi, prava ljubezen do slabotnih in ubozih pa dan na dan pojema. V tistem času je zelo razširjena zmota Albingenzov ljudstvo šuntala zoper cerkev in s tem tudi državo v nered spravila, ter nekakšnemu socializmu pot pripravljala. In dan današnji so se namnožili taki, ki terdovratno tajijo, da je treba cerkev poslušati; dalje segajo, kakor je po pameti prav ter še državljanski oblasti ne prizanašajo, nasilstvo in punte hvalijo, deželo hočejo deliti, poželjenju druhali se prilizujejo ter domačemu in občnemu redu tla spodkopavajo.

Gledé toliko in tolikih napačnosti lahko spoznate, častitljivi Bratje, da znatne pomoči smemo pričakovati od naprav sv. Frančiška, če so le na stari podlagi vravnane. Ko bi bile one v cvetu, cvetela bi lahko tudi vera in pobožnost in vsa slava kerščanstva; neberzdano poželjenje minljivih reči bi se poleglo, in s čednostjo strasti krotiti bi nikogar ne merzelo, kar se premnogim naj večje in naj bolj zoperno breme zdi. Zvezani z vezjo prave bratovske ljubezni bi se ljudje med seboj ljubili in bi dolžno spoštovanje skazovali revnim in nesrečnim, saj ti so podobni Kristusu.

Razun tega tisti, ki so v kerščanskem nauku temeljito podučeni, vedó za gotovo razsoditi, da postavnega vladarja je vestna dolžnost vbogati, in da ni dovoljeno nikogar v nobeni reči poškodovati. Nič ni zdatniše, kakor tako mišljenje, da se popolnoma odpravijo vse pregrehe te verste, posilnost, krivice, hlepenje po novotarstvu in nevošljivost med raznimi stanovi v državi, v čemur ima tudi socializem začetek in orožje. Tudi ona vprašanja, ki dajajo državnikom toliko truda in dela: o razmerah bogatinov in revežev, bodo takrat naj boljše razsojena, če se prepričanje vterdi, da revščina ni nečastna, da mora bogatin biti usmiljen in dobroten, revež pa vdan in delaven, in da ni ne eden in ne drugi rojen za te spremenljive zemeljske dobrote, ter si morata eden s poterpežljivostjo, drugi z radodarnostjo pripravljati pot v nebesa.

Zato močno in že od davno želimo, da se vsak kolikor more potruji sv. Frančiška Asiškega posnemati. Kakor smo že popred posebno skerbeli za tretji red,

tako zdaj, po milosti božji k naj višemu pastirstvu poklicani, ker se ravno o tej stoletnici prav primérno more zgoditi, vse vernike opominjamo, naj se ne branijo pristopiti k tej vojski Jezusa Kristusa. Prav veliko jih je obojega spola povsod, ki so že jeli z veselim srcem hoditi po stopinjah serafskega očeta. Mi hvalimo tako gorečnost in jo živo pripoznavamo ter želimo, da se še pomnoži in dalje razširja, posebno z vašo pripomočjo, častitljivi Bratje!

In pglavitna reč našega priporočila je, da oni, ki so oblekli znamenje pokore, naj se ozirajo na podobo svetega očeta in naj njega posnemajo, zakaj bres tega bi bilo vse nič, ko bi se moglo še toliko dobrega pričakovati. Zato se trudite, da bodo ljudje sploh tretji red spoznali in se ga v resnici čislati učili. Skerbite zato, da bodo dušni pastirji ljudstvo o tem pridno poučevali, kaj da je, kako je vsakemu lahko pristopiti, koliko duhovnih koristi daje za dušno zveličanje, in koliko dobrega obeta sploh in vsakemu posebej. Na to naj bi tem bolj delali, ker udje prvega in drugega reda morajo hudo terpeti, in do danes težke vdarce prenašati. O da bi saj te branil njih oče s svojim varstvom, da bi se v tolikih vibarjih na novo poživili, se povzdignili in lepo cveteli!

O da bi pač kerščanski narodi k življenju tretjega reda se zbirali, tako goreče in v takem številu, kakor so nekđaj k sv. Frančišku samemu od vsih strani v sveti gorečnosti hiteli! To želimo bolj goreče in upamo z večo pravico od Italijanov, katerim občnost ravno tiste domovine in večja množica sprejetih dobrót veléva, da naj so sv. Frančišku bolj vdani in mu še večo hvaležnost skazujejo. Tako bi utegnilo čez 700 lét laško ljudstvo in ves kerščanski svet dobrote asiškega moža še nazaj priklicati iz zmešnjav k miru, od pogubljenja k zveličanju. Te milosti posebno prosimo te dni v skupni molitvi od sv. Frančiška; tega živo prosimo sveto Marijo Devico in Mater Božjo, ktera je vdano češčenje in zvestobo svojega svetega služabnika zmiraj s svojim nebeškim varstvom in posebnimi milostmi obdarovala.

V tem pa kot zastavo vsih nebeških dobrót in v znamenje svoje posebne ljubezni vam, prečastiti Bratje, vaši duhovščini in ljudstvu, ki je komu izmed vas izročeno, z vso priserčnostjo podelimo apostolski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru 17. sept. leta 1882, v petem letu našega papeštva.

Leon XIII, papež.

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov kerščanstva. III.

(Dalje.)

3. Sv. Stanislav Kostka.

Izmed vseh mnogoštevilnih svetnikov in blaženih iz družbe Jezusove je Stanislav prvi od sv. Cerkve dobil naslov „blaženi“, še pred kakor sv. Ignacij in sv. Frančišek Ksaverij. Njegovo življenje je bolj enakomerno, kakor življenje sv. Alojzija, ali po čednostih mu je močno podoben. Zato menim, da boste naj lože spoznali ta prelepi biser Jezusove družbe, ako vam najpred prav ob kratkem opišem njegovo življenje, in potlej še posebej v krasen venček povijem nekatere njegovih prelepih čednosti.

Rojen je bil ta ljubeznjivi svetnik l. 1550, deset lét potem, ko je bila Jezusova družba v Rimu poterjena. Oče njegov Janez Kostka in mati Marjeta Kriska sta bila plemenite in jako slavne poljske rodovine. Živela sta takrat, ko je Stanislav zagledal luč sveta, v svojem gradu Rostkovu. Tù je Stanko srečno preživel prva

otročja leta. Za odgojitelja in učenika mu je bil mlad mož, Ivan Bilinski.

Ko je bil 14 lét star, ga pošljejo starši z bratom Pavlom in omenjenim učenikom na Dunaj. Tam so imeli Jezuitje samostan in poleg tega hišo, kjer so bili odgojevani plemeniti mladenči iz naj imenitnejših hiš domačih in tujih krajev. Pa še prav celo leto nista ostala tù, ker cesar Ferdinand, ki je bil Jezuitom prepustil to hišo, je umrl, njegov naslednik pa jo je temu namenu zopet odtegnil. Plemeniti dijaki so se razšli na razne kraje; Kostkova pa sta ostala še na Dunaju in sta si v mestu najela stanovanje. Pavlu je bilo novo bivališče jako všeč, Stanislav pa je bil zeló žalosten te premembe, ker je bil hišni gospodar protestant in ker se je pogršel priljubljeni red prešnjega odgojišča.

Stanislav se s težkim srcem vdá in ostane v tej protestantovski hiši dve leti, pa lahkomišeljni brat mu prizadene silno veliko huđega. Toda Bog ga mnogo-verstno tolaži, zlasti v njegovi smertno nevarni bolezni, v kateri ga je čudežno obhajal angelj iz nebes. V tej bolezni se mu prikaže tudi Mati Božja z usmiljenim Jezusom, obljubi mu, da se bo ozdravil in mu veli, naj stopi v Jezusovo družbo. Take želje je že sam več časa gojil v sercu, ker je že pred več mesci spoznal, da ga Bog kliče v ta red, pa v preveliki boječnosti si ni upal z nikomur govoriti o tem. Zdaj še le se oserči, gre k svojemu spovedniku in mu jokaje razodene, da ga je Gospod že pred več mesci klical v družbo Jezusovo, on pa da si v napačni bojazljivosti ni upal z nobenim o tem govoriti. To razodenje mu napolni serce z neko tolažbo in radostjo, kakoršne še pred ni nikdar občutil; prejšnja boječnost pa se mu je zdela nehvaležnost do Boga in imel jo je za naj večji greh svojega življenja.

Brez odlašanja hiti k predstojniku prosit, naj ga sprejme. Pa odgovor dobi, da brez očetovega dovoljenja ne more biti sprejet. Vendar blagi mladenec ne obupa: kar mu je Marija sama velela, to mora biti mogoče, meni po pravici. Zopet ponovi svojo obljubo in sklene kot romar ob miloščinji potovati po svetu od samostana do samostana, dokler ne bo kje sprejet, kjerkoli, ko bi imel tudi vse življenje tako prositi in romati.

Pri dunajskih Jezuitih je dobil dvoje priporočilno pismo, eno za slavnega P. Kanizija v Dilingen, eno pa za P. Borgija, generala jezuitov v Rimu.

Neko jutro mesca avgusta 1567 prav zgodaj, ko sta Pavel in Bilinski še spala, sporoči služabniku, da ga opoldne ne bo pri mizi, da je drugam klican; potem gre k sv. maši in k sv. obhajilu in potlej odrine naravnost proti Dilingenu. Zunaj mesta sleče svojo navadno obleko, obleče priprosto ubožno oblačilo, se prepaše s pasom, vzame popotno palico in hiti dalje.

Že o poldne se Pavlu čudno zdi, da brata ni h kosilu, še bolj ga pogrša zvečer in začne ga skrbeti, da bi bil utegnul pobegniti zaradi njegovega nadlegovanja. Drugo jutro se urno odpravijo Pavel, Bilinski, njegov služabnik in gospodar iskat ga. Urno dervijo za njim in res ga doidejo, pa ga ne spoznajo ter memo njega hitijo še dalje. Stanislav jih spozná, še gorečnje se priporoča v varstvo Božje, in da bi ne bil spoznan, zavije na stransko pot. Pa ravno to je pri onih bilo sum, zato obernejo in hočejo ga z urnimi konji dohiti. Toda, glej čudo: konji so čedalje bolj počasni, slednjič se ustavijo in se ne dajo le za stopinjce dalje premakniti; ko pa voznik oberne proti domu, so zopet hitri, kakor popred.

Stanislav pa, svést si varstva božjega, veselo dalje potuje. Pri dobrih ljudéh si sprosi naj potrebniše hrane in hvaležen je za najslabšo postrežbo. Po potu premišljuje božje reči, pogovarja se z Bogom in z Marijo, ali pa moli sv. rožni venec. Če zagleda ob cesti kak križ

ali znamenje Matere Božje, se mu spoštljivo približa, obstane nekoliko, obmoli pobožno molitvico in vesel zopet dalje hiti.

V Dilingu ga P. Kanizij z veseljem sprejme, pa kmali spet z novim priporočilom v Rim pošlje z dvema družima novincema. Dolga je bila pot iz Dunaja do Dilinga, a še daljša od tod do Rima; najmanj 400 ur mu je bilo peš hoditi. Pa Stanislav se ni ustrašil nikakoršne težave in zopernosti, da je le svoj namen dosegel. — Ne dá se dopovedati, kako srečnega se je čutil, ko ga v Rimu sv. Frančišek Borgijan sprejme v Jezusovo družbo. Nobena reč bi ga ne bila mogla več premakniti iz samostana, tudi ne očetovo žuganje. Tam pa je živel le 10 mesecev in umrl je silno lepe smerti, kakor bom še potlej povedal. Njegovo življenje je bilo kratko, pa bogato prelepih čednosti.

a) Naj lepša čednost.

To je neomadežana čistost in spodobnost v mislih, besedah in delih, ktera se večkrat tudi nedolžnost imenuje. Ime „naj lepša čednost“ zasluži zato, ker je tako rekoč solnce družih čednosti, in ona daje vsim čednostim še le pravo lepoto. Brez te čednosti ni mogoče dopasti ne Bogu ne Mariji, ne angeljem in ne ljudem. Zato pa tudi vidimo, da si vsi bogoljubni otroci naj bolj prizadevajo, da si ta neprecenljivi zaklad ohranijo. Skerbno se varujejo slabe družine in spokorno se zatajujejo in premagujejo, tudi še v dovoljenih rečeh; pri naj manjši nevarnosti in napačni misli, ki se jim zdi zoper to čednost, hitro Boga prosijo za odvrnjenje, Marijo zaupno na pomoč kličejo. In Bog jim tako dobro voljo in prizadevanje čudežno podpira in dobrotljivo odvrča vse nevarnosti, tudi one, katerih v svoji nevedni lahkomišljenosti še ne poznajo ali ne zapazijo. Marija je takim posebno ljubeča Mati in močna varhinja. Tak ljubljenec Marijin in presrečen Angelj v človeški podobi je bil sv. Stanislav.

Ko je bil še doma pri svojih starših, so večkrat prihajali k njegovemu očetu različni prijatelji in gostje. Pri mizi so se o raznih rečeh prosto pogovarjali. In če je kateri količkaj nespodobnega spregovoril, je Stanislav koj barvo spremenil, glavo in oči pobesil, ter tako z obnašanjem svojo žalost naznanil, ako si ni upal z besedo. Če pa res podobno govorjenje ni kar precej prenehalo, je glavo povzdignil, kviško pogledal in nekaj trenutkov imel nepremaknjeno vperte oči proti nebu; potlej pa je omedlel in s stola padel, če mu niso hitro na pomoč prišli. Nekaj časa ni nič vedel, kaj se okrog njega godi. To nezavednost so imenovali omedlevico; očetu pa se je zdelo, da je nebeško zamaknjenje.

Tako se je zgodilo angeljskemu otroku vselej, kadar se ni vpričo njega dovolj spodobno govorilo. Zato si je oče prizadeval v takih prilikah govorjenje hitro na kaj drugega obrniti ali pa ustaviti s tem, da je gostom naravnost rekel, naj imajo usmiljenje z njegovim Stankom in naj nikar nič pohujšljivega ne zinejo.

Dušna nedolžnost mu je sijala tudi na obrazu. Bil je tako lepega in ljubeznjivega obličja, da so mnogi rekli, da je bolj podoben angelju, kakor človeku. Tako je bil čist, sramožljiv in nedolžen, da ga je moral spoštovati — skor bi rekel — kot svetnika častiti, kdor ga je videl, in v njegovi pričujočnosti je čutil posebno ljubezen do sv. čistosti. Že pogled nanj je bil zadosti, da so zginile skušnjave, in so jele serce navdajati svete nebeške misli.

Čeravno se je čutil v posebnem varstvu božjem in nebeške Matere Marije, se je vendar tudi sam veliko prizadeval za ohranjenje angeljske čednosti, deviške nedolžnosti. Velikokrat se je postil, zeló je bil zméren

v jedi in pijači, ljubil je samotnost, ogibal se razuzdanih tovaršev in praznih veselic, in nakladal si je še tudi prostovoljna pokorila. Tako se je že naprej ubranil vsim nevarnostim in z božjo pomočjo je ohranil nedolžnost do groba. (Dalje sledi.)

Slomšek dijak — bogoslovec.

(Konec.)

Slomšek je bil tedaj že kot bogoslovec bolj podoben zrelemu možu, kakor pa mladenču, ki še vedno vodnika potrebuje. Pečal se je samo s teologičnimi vednostmi in s slovenščino, za drugo se ni mnogo brigal; zato ni čudo, da so se bogoslovci že takrat menili, da bode on še kedaj škof postal. Posvečen je bil za mašnika po dokončanem tretjem letu 8. sept. 1824. Tudi o tej priliki moramo občudovati njegovo hvaležnost do dobrotnikov; svoje perve sv. maše ni obhajal v Ponikvah, v svojem rojstnem kraju, ampak v Ulimlji, kjer je bil župnik njegov prijatelj in dobrotnik g. Pražnikar. Dan nove maše Slomšekove bil je dan največjega veselja za njega samega, pa tudi za župnika Jakopa Pražnikarja, ki je bil njegov duhovni oče. Kakor duhovni oče je torej spremljal novomašnika k oltarju in imel tudi slavnostni novomašni govor v veliko veselje Slomškeku. Slomšek pa je kmalo potem postal naj bolj sloveč pridigar lavantinske škofije in vseh slovenskih pokrajin.

Naj tū podamo dva nauka šolski mladini naši.

I. Dijaki naj se prav pridno učé po zglédu Slomšekovem. Mladost je čas setve; v mladosti treba je sejati in ravnati se po besedah Sirahovih, kateri pravi: „Sin z mladega uk sprejemaj in našel boš modrost do sivih las“. In: „Ne zametuj govorjenja starih modrih, temuč vadi se v njihovih pregovorih. Zakaj od njih se boš učil modrosti in pametnih nauk. Ne puščaj v nêmar govorjenja modrih; od njih se boš učil modrosti in ob času potrebe odgovor dati.“ Pridne dijake Bog in ljudje radi imajo; zato se tudi ubožni že izšolajo, ker dobrotniki jim radi pomagajo v potrebah, da napredujejo.

Kaj pa lenoba? Resnične so besede Vodnikove: Lenega čaka stergan rokal in palica beraška. Kdo mara za lenega dijaka?... Dobrotniki ga zapustijo. Iz šole ga izbacnejo, ker noče rabiti svojih talentov od Boga mu darovanih; in čaka ga oster odgovor, ker je 5 talentov zakopal. Pomisliti je treba, da za vsako službo se dandanes veliko ljudi ponuja, in da po enem kosčeku kruha več ljudi sega; toraj je treba mladim marljivosti, pridnosti velike: za lenuha ni kruha.

II. Mladina in posebej dijaki morajo biti vzor, cvet lepega obnašanja ter modrosti. Že stari Tobija je rekel svojemu sinu: „Boga imej v sercu vse svoje žive dni, in varuj se, da kdaj v greh ne privoliš, in v nêmar ne pustiš zapoved Gospoda našega Boga.“ In Pridigar pravi: „Spomni se v svoji mladosti svojega Stvarnika“. Strah Božji naj navdaja mladenča in naj ga varuje grešnih stopinj. Le nedolžno veselje sme dijak vživati, kakor se bere v bukvah Pridigarjevih: „Veseli se mladenec v svoji mladosti... ali vedi, da bode Bog tebe zavolj vsega tega na sodbo postavil. Izženi jezo iz svojega serca in odverni hudobijo od svojega mesa. Zakaj mladost in sladnost je prazna reč.“ S temi besedami „Pridigar“ dovoli mladosti nedolžno veselje, to je, tako veselje, ktero ne nasprotuje pobožnosti, in opominja mladost, da naj ne pozabi Boga, vsega-vedočega, pred katerim nam bo enkrat od vsega obnašanja in življenja odgovor dati. Dijaki, ne delajte in ne govorite, kakor tisti hudobneži, o katerih piše kralj Salomon: „Pridite, pravijo oni, in vživajmo pričujoče do-

brote in hitro rabimo stvari še v mladosti... Tergajmo rožice veselja, dokler ne zvenejo... Nobeden izmed nas naj ne bo odločen od našega razuzdanja, da se bo povsod znalo, kako smo bili veseli, zakaj to je naš delež in odloček." (Modr. 2, 6-9.) Dokler smo mladi, pravijo hudobni, bodimo veseli, in se veselimo življenja; na večnost bodemo takrat mislili, kadar se bo kri v naših žilah ohladila, in nas svet s svojim veseljem več mikal ne bode. — Nesreča velika, da mnogi dijaki zaidejo na napčno pot — pot greha in hudobije, in spolnujejo se nad takimi besede v bukvah Jobovih: „Pregrehe njih mladosti bodo njih kosti napolnile in ž njimi v grobu počivale.“ Prepozno je zdihovanje, kakor se bere v Pridigarji: „Zakaj sem sovražil krotitev, in se ni vdalo moje serce svarjenju. Zakaj nisem poslušal glasú svojih podučevalcev in nagnil svojih ušés učenikom!“

Naj bi pač naša mladina o začetku šol te besede dobro premislila, in se ravnala po teh naukih, ter posnemajoča Jezusa, Božjega Sinú, rastla v starosti, modrosti in milosti pred Bogom in pred ljudmi.

J. C.

Kako se godí v kraljestvu brez keršunske vere,

ali:

Sužnjost na Sandviških otocih.

Odkar je bil kralj Kalakana, vladar Sandviških otokov, v Evropi, so ti daljni otoci postali svetu malo bolj zanimljivi. Vsa poročila iz tega čudnega kraljestva v velikem morji se sedaj s posebno marljivostjo beró. Kako vendar je na teh otocih?

Na Sandviških otocih se je zarad velikega pridelka sladkorja po premožnih posestnikih vstanovilo neko prodajanje sužnjev, grozovitniše in nesramniše, kot se je kedaj to godilo v zedinjenih državah, ali sploh kje. Neki morskí kapitan, kateri je pred nekoliko tedni odjadral iz Honolulu in te dni prišel v San-Frančišek (S. Francisco), se je dosti dolgo tam mudil in dobro spoznal tudi okoliščine. Znan je kot premožen, in v S. Frančišku kot zanesljiv mož. Ni tedaj misliti, da je pretemno narisal, kar se žalostnega godí na onih otocih.

Domačini, pravi on, kakor je že davno znano, izmirajo. Od ptujcev se odlikujejo Kinezi po svojem številu in moči, in so si obilno njih polja pridobili, na katerem sedaj riž pridelujejo, med tem ko domačini od sužnjih pregréh svojih žen živé. Naj slabeji in naj revniši izmed tujcev so prebivalci južnih otokov, kateri živé v pravem robstvu, nadzorovani po ljudéh, katerih stariši so bili Evropejci, ki jih do smerti mučijo. Naj bolj slabo je to, da se hanajska vlada vseh ladij, ktere se pečajo s trgovino in vvažanjem sužnjev, sama polastí ali jih vsaj pod svoje varstvo jemlje.

Te ladije, naložene z žganjem, volnenimi odejami in vsake baže igračami in malimi stvarmi, gredó na južne otoke. Za merico žganja, eno odejo, ali kako drugo otročjo igro, izbarantajo od vsacega glavarja kterege izmed njegovih ljudi. V kratkem času imajo ladijo polno sužnjev. Reveže, tako nesramno prostosti oropane, potem spravijo v spodnji del ladije in vse duri in loputnike od zgoraj zapró, dokler ne pridejo v Honolulu. Kako težko jim je tu notri biti, si vsak lahko sam misli. In to celih 40 dni, ker tako dolgo terpi vožnja. V Honolulu jih čaka še le naj grozovitejša osoda. Brez kake oprave in bose, nevkretne kakor otroke, za sužnjištvo oblečene zapodé v ograjen prostor. To se pravi, vsakemu obesijo plehnat ščit s številko okoli vrata in mu dajo predpasnik, da se malo pokrije. Tako ga peljejo na posestvo

njihovega gospodarja, kjer se mu godí slabše, kakor vsakemu konju pri naj bolj grozovitem posestniku. K sreči reši smert nesrečne teh muk v malo letih. Med temi prav divjimi ljudmi se pa nahajajo tudi Portugalci, kateri se dajo pregovoriti po priliznenih besedah in hvali, stopijo na ono zemljo in tako plačajo svojo nespametnost z robstvom 5 lét pri vednem terpljenju. Žal, da tudi tisti, kateri so še živi ostali pri tolikih mukah, po pretečenem obroku ne dobé prostosti. Večji del morajo še dolgove poplačati, za ktere jim je še le delati. In ako se jim res posreči, da na ta ali oni način prostost dosežejo, so vendar na duhu in na telesu tako oslabiljeni, da so komaj zmožni sami za-se skerbeti. Družina jim je razkropljena, žene so ali zapadle pohotnosti trgovcev s sužnji ali poganom Kinezom, ali pa na rižnih njivah (plantažah) tako dolgo delajo, da jim bič priganjavčev življenje ugasí; njih otroci zrastejo divji, brez nauka in brez navoda k dobremu, bolj pripravljeni k hudemu.

Med bivanjem kapitana na otoku se je pripeljalo tje 500 Portugizov. Ko so ti od svojih rojakov zvedili, kakšna osoda jih čaka, so sklenili se zoperstaviti. Zaperli so jih kakor prebivalce južnih otokov in so jih hoteli na plantaže razdeliti. Reveži so so početkoma ustavljali in se niso hoteli ločiti narazen. Pa tu pripeljejo vse policaje, dve kompaniji vojakov in eno poljsko baterijo, da bi jih v strah pripravili. Vojaki so jih obdali, ter so se delali, kakor da bi jih pri prvem vporu hoteli vse postreliti. Portugizi so imeli svoje žene in otroke v sredi med seboj — pripravljene bojevati se za življenje ali smert. Pa niso jim hoteli privoliti, da bi svoje družine v varnost spravili. Tako so se vdali v svojo osodo; 11 so jih vergli v ječo. Kaj se je godilo z njimi? Nihče ne vé.

Noben konzul ali poslanec ne zastopa Portugizov na teh otocih, kjer veljajo postave za trgovstvo s sužnjimi. Delati morajo kakor živina, in prehranijo jih tudi kakor živino. Zjutraj jim natresejo riža in govejega ali svinjskega mesa v jasli. Po kosilu jih enkrat ali dvakrat na polje ženejo. Opoldne jim jedila tje prinesó in zvečer jih ženejo nazaj v njih stanišča, kakor ovce v ovčjak.

Kinezi, Portugizi in Kanaki živijo v bližnjem občestvu med seboj. Verjetno je, da bodo Kinezi, kateri imajo prednost pred družimi, vse druge nadvladali. Robstvo se je pozneje še bolj pomnožilo. Angleška vlada je posebno za to odgovorna. Odpravila je v svojih vodah prodajanje sužnjev; zakaj pa ne preiskuje ladij, ktere v imenu kralja Kalakana barantije delajo z ljudmi?

Ali vidite iz tega, modrijani brez vere, koliko je keršanska vera vredna? More li ne mara vaša brezverska olika vero nadomestiti? Kako bi bilo to mogoče, ker po vašem nauku je človek pri nas ravno toliko vreden, kolikor pri divjakih na Sandviških otocih! Vero iz šole preč! tako se děrejo olikanci brez vere in po vsih potih človeštvo pohujšujejo ter bi po njihovih naukih moralo postati ljudstvo tako, kakor so ravno popisani divjaki in njihovi brezverski gospodi.

Hvaljen bodi večni Bog za neprecenljivi dar sv. vere!

C.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Biserna maša preč. gosp. kanonika Antona Žuža na Laškem, kar je „Dan.“ pred nekaj časom napovedovala, se je godila med velikimi slovesnostmi. Sami knez in škof Lavantinski z večino kanonikov so bili pričujoči, kakor tudi čez štirideset družih duhovnov; se vé, da tudi

ljudstva silno veliko. Čestitanja in vošila, telegrami so prihajali od premnozih strani, poezije so preslavljalje bisernega jubilaranta. Ena slavnih pesem končá se z naslednjimi navdušenimi versticami:

Naj možu se slava na veke prepéva,
Ki Cerkev, svoj narod je ljubil takó;
Naj v žaru ljubezni nam lice odeva,
Da vživa v spominu plačilo sladko!
Na dan dijamantni so naša vošila:
Naj Bog nam ohrani Ga mnogo še lét!
Iz serc se gorečih Mu slava glasila,
Saj narod slovenski zahvale je vnet.

Drugi (Živkov) kliče:

Annis adamanteis,
Meritis aureis
Plene ditate!

Cruce coronata
Perdigne decorate!

Almos annos, semper sanos
Felix vivas, laetitias bibas;

Cruce et corona summa deus bona
Hic et in coelis, quia fidelis
Pastor et civis in gratias vivis!

Iz Travnika v Bosni, 4 okt. (Iz privatnega pisma.) Sedaj smo prvi gimnazijski razred začeli. Včeraj smo imeli slovesno službo Božjo: „zaziv Duha svetoga“, kakor menda v Travniku nikoli še ni bilo, vsaj ne 400 lét. Učencev je nekaj čez 30, njih 12 v semenišči. Učenec za više šole sedaj ne moremo sprejemati. Da bi kdo hotel v naš red stopiti, naj gre, ako ima vsaj šest gimnazijskih šol, naravnost v št. Anderž na Koroško.

Zdaj pa naj smem še prošnjo pridjati, ne za nas, temuč za siromašne bosenske cerkve. Župnik v gorah blizo Travnika lepo prosi, ali bi od kod dobiti mogel nekaj za cerkev: kazule, černo, belo in rudečo, ali vsaj černo; albe dvé; dva svečnika na altar; in zvonec, nekaj kilogramov težek. *) Kranjci so sploh vneti za misijone; Bosna pa je gotovo še misijon, in gotovo tudi srajca je bližnja kot kožuh.

Sebe in našo hišo pa zavod, ter vso Bosno priporočam svojim rojakom... Ponižni sluga v Kristusu
Aleksander Hoffer.

Iz Hartuma ima „Grazer Volksblatt“ zopet naznaila, iz katerih je očitno, da v Sudanu še divjá rogovilstvo. 25. jul. pravi dopisnik: Znati je, da Sudan gre svojemu razdjanju naproti. Treba bo le še za lastno kožo skerbeti. Od mesca sušca imajo trgovci zgoli zgubo. K temu pa še stan v Egiptu! Zveze tergovske so raztergane in z juga koraka vedno bližej lažnjivi prerok Mahdi, lačen po belih kožah, v kratkem bo gotovo v Obeidu, glavnem mestu v Kordofanu. Vlada turška zahteva nagle pomoči, sicer „je po njih“! Pomoč pa je nemogoča. Mahdi je zopet 600 ljudi nekaj poklal (ono leto poprej je bil razmesaril 150 vojakov), nekaj v Nilu utopil. Ta trinog je samo še dva dni hodá od Hartuma. Vender imajo še upanje za otenje, ker je Hartum močno vterjen, na Nilu pa sta dva parnika, vsak z eno kanono in to, menijo, bo dosti. En parobrod se je na potu v Berber potopil. O stanu v Egiptu ne vedó nič. Vradnije in trgovci, v dvomu, če so še živi, katerim bi imeli pi-

*) Ravno je na potu do preč. g. kanonika dr. Jegliča v Sarajevo več cerkvene robe. Škoda, da ni malo prej prišlo to pismo. Sicer pa v malo dnevih odrine nekdo iz Ljubljane v Travnik, prav v samostan, in utegnil bi kaj seboj vzeti.

sati, rajši ne pišejo v Kairo in Aleksandrijo. Sklep pisma govori o tem, da naj bi se misijonarji umaknili (kam?), saj redovnice kaže na prvo odposlati, kar tudi vlada poterja. Misijonar pa hoče na vsak način na mestu ostati, dokler so ondi kristjani, in priporočuje se v molitev, ako se zasliši, da je padel.

Sobota.

Zvonovi lepo pojejo,
Nas delavce tolažijo,
Počitek nam obetajo,
Gospodov dan naznanjajo.

Le urno se zasukajmo,
Vinograd da dokopljemo;
Če prej do verha pridemo,
Se prej domov povernemo.

Smo teden ves se trudili,
Matiko težko súkali,
Zato ko k hramčku pridemo,
Kozarček ga izvernemo.

Le pij ga, brate strujeni,
Saj sod debelo še doni;
Naj grenek pot nam obladi
In terde ude pomladi.

Ga bučo sabo vzamem še,
Da jutri okrepečamo se;
In mati, kuha ki domá,
Dobroto njega tud' naj zná.

Večerja dobro nam diši,
Zaspali smo pa tudi vsi;
Ponižno se prekrižamo,
Boga za vse zahvalimo.

K počitku se le spravljajmo,
Da jutri laglje vstanemo;
Ob treh ko dnevu zazvoní,
Obleko vsak naj spremeni.

Nedelja sveti nam je dan,
Za pokoj od Boga odbran;
Moliti veže nas dolžnost
V cerkvi Božjo visokost.

S—d—n.

Razgled po svetu.

V Djakovem je bila 1. vinotoka (rožnovensko nedeljo) posvečena prekrasna nova stolna cerkev, delo škofa Strosmajerja. Pričujočega je bilo veliko duhovstva tudi iz nadškofije zagrebske, pa zastopana je bila zagrebska akademija, vseučilišče, vse hervaške slovstvene in umetniške društva, ki so po svojih zastopnikih poslale Strosmajeru adrese in vošila za tako slavno in srečno doveršenje dela. Tudi sv. Oče papež in Nj. Veličanstvo cesar sta poslala častitke, pa na stotine berzjavov, kakor poroča „Kat. List“, je dospelo iz raznih krajev katoliškega sveta. Tudi so vsi domači časniki naznanili svoje želje. Posvečevanje je opravljal milgsp. modruško-senjski škof Juraj Posilović in po svetem opravilu je prekrasen slavnostni govor imel prevzvišeni gosp. škof J. J. Strosmajer o edinstvu sv. Cerkve. Po cerkvenem opravilu so bile v slovesnem zaslišanji sprejemanje poslanstva malo ne iz vsih slovanskih narodnosti.

2. vinot. imel je slovesno sv. mašo škof Posilović, pridigoval pa je zopet škof Strosmajer — tako priserčno, živo in navdušeno, da so mnoge lica vesele solze oblivale. Razveseljeni, da so bili deležni tolike slovesnosti, so se vračali domu deležniki iz bosanske in družih vladikovin. Bog premilostni dodeli, da se v enaki meri povzdiguje kviško po vsi Jugoslaviji tudi duhovni tempelj presvete Cerkve Kristusove, in da se vanj v vedno večem številu povračajo tudi duše dozdej še nezedinjene s pravo Cerkvijo!

Po Laškem, Avstrijskem — zlasti Tirolskem — in nekaj tudi po drugih deželah — so vsled dolzega deževanja nastale grozne povodnji, škoda silovita; tudi nekaj ljudi je konec storilo.

Rimsko. Kako silno delavni so sv. Oče na vse strani, kaže tudi naslednje poročilo v „Kat. Listu“. Nedavno so razglasili apostolsko pismo, s katerim vravnava neke okolišine med Rusini gerškega obreda v Galiciji. Precej o svojem nastopu pa so v Rimu ustanovili kolegijo in semenišče za katoliške kopte v Egiptu. Nedavno so se posebej ozerli na katoličane gerško melhiškega, sirskega in kaldejskega obreda na vzhodu. Za melhite, ki imajo v Antijohiji svojega patrijarha, 5 nadškofov in 8 škofov, so sv. Oče prenamenili francosko semenišče pri sv. Ani v Jeruzalemu in so ga izročili po kardinala nadškofa Lavigeri-a ustanovljeni kongregaciji algirskih verovestnikov. Ta naprava ni pod melhiškim patrijarhom, ampak je neposrednje pod nadzorom sv. Stola; v njegovem imenu oskerbuje vstav preč. g. Ljud. Piavi, apostolski delegat v Siriji. Katoličani sirskega obreda imajo patrijarha v Babilonu, 5 nadškofov in 6 škofov. Za ta dva obreda so sv. Oče ustanovili skupno semenišče v Mosul-u pod vpravo redovnikov sv. Dominika. Tudi to semenišče je neposredoma pod nadzorstvom rimskega Stola in oprava izročena apostolskemu delegatu Mezopotamije, Kurdistana in male Armenije. Kongregacija za opravila na Jutrovem je vravnala vodilo za vzgojo semenišnikov v tem semenišču in je zlasti zaterdila, naj se mladenči dobro izučijo v liturgiji in šegah svojega obreda. Zanesljivo bode tudi ta naredba rodila dober sad za katoličanstvo na Jutrovem.

Prusko-nemški časniki si dajejo dosti opraviti s svojim dvajsetletnim pregledom, kajti 23. kimovca je preteklo 20 lét, odkar je Bismark stopil na čelo pruskemu ministerstvu. Avstrijanci nimamo vzroka bismarkovanja se veseliti, pa tudi pruski katoličani ne. Zaznamnjan ostane mož kakor šiba zoper katoličanstvo.

Na Pruskem bodo 19. in 26. t. m. volitve v deželni zbor. Že so imeli katoličani 24. kim. v Koloniji shod v tem oziru. Znani dr. Windthorst je v silo znamenitem govoru poznarnjal, koliko je na tem ležeče, da se pravi možje izvolijo. On pravi, da z vojsko za cerkveno svobodo je zdaj dosti slabo. V zadnjem deželnem zboru je bila sprejeta postava, ktera bi katoličanom precej bremen odvzela. ako bi se zveršila. Žali pa, da je ostala nezveršena. (To je pot sovražnikov sv. Cerkve, da ne storé, če so tudi prisiljeni kaj obljubiti.) Deržavni zbor je sprejel osnovo zoper pregnanje duhovnov vsled perve preiskave; zvezni svét je to zavergel. Prošnje iz kolonijske nadškofije, da naj se častitljivi nadškof pokliče iz pregnanstva, minister Gossler cesarju še predložil ni! To so resnobne dogodbe in delajo skerbne pomislake. O tem bo beseda v zboru; toda ležeče je na tem, kako se bodo volitve obnesle. Ako bodo take, da bo središe imelo dovoljni vpliv, kakor lansko leto; potem je v naslednjih treh letih upati izdatnega napredka za katoliško reč. Če pa bo nasledek drugačen, se Windthorst boji zeló hudega terpljenja za Cerkev. Komur je

tedaj kaj za svobodo sv. Cerkve, se od volitev ne smé odtehati, in Windthorst povdarja, da ima greh, kdor brez naj tehtnišega zadržka ne gre volit. Vsak naj pomisli, kako svete dobrote so v nevarnosti, in ravna naj se po tem, kakor svet veléva. Trenutek je neizrečeno resen, in gorjé nam, ako ta trenutek zamudimo! Tako pristavlja govornik. Svarí tudi pred vsakim nepremišljenim poskusom za kako srednjo stranko, ki ni ne tič ne miš. — Naslednji dan je Windthorst govoril v Krefeldu zoper mešane šole (Simultanschulen)... Kdo ne čuti, da taki opomini po svojem tudi nam veljajo?

Česa se je katoličanom nadjati od zagrizenih prusakov, to je pokazal tudi luteranski dvorni pridigar dr. Bauer, ki je na nekem shodu v Berlinu papeža in katoličanstvo z naj geršim psovanjem in obrekovanjem zasramoval.

Iz Heidelberga. Grozna nesreča na železnici se je pripetila pri Hugstett-u. Na nedeljo angeljev varhov je bil napovedan v Heidelbergu velik vlak ljudi, ki je imel priti iz Kolmar-a. Bil je posebni vlak, ki je obsegal nad 1200 ljudi. Ravno ob času očitne božje službe se od strani železnice sliši vriskanje in tuljenje, kot da bi se pustne šeme bližale! Kdo bi si bil mislil, da to nezmérno veselje se bode 12 ur pozneje v zgoli stok in jok spremenilo! Tako piše eden poročevalcev. Drugi pripoveduje: Čez 1200 oseb je svoje nedeljako posvečevanje imelo na železnici, in so se od Kolmara v Elzasu prepeljali čez Reno v Freiburg. Še le zvečer ob 8 je vlak odrinil s tega mesta proti domu. Ljudje so preživeli vesel dan; pri odhodu iz freiburskega kolodvora vriskanja in ukanja kar ni hotlo konec biti. Toda, naglo je sledil žalosten konec! Komaj uro nad Freiburgom, pri Hugstettu, je silovito naglo derčeč vlak puhnil iz kolovoza, lokomotivi in vozovi so se kopičili z nasad kakor stolpi, in zdaj stokanja in tarnjanja ni bilo konca in kraja. Od 1200 ljudi jih je le 400 ostalo brez škode. Čez malo časa se je slišalo, da je bilo že čez 150 mertvih; 400 je le samo v vasi Hugstettu ležalo ranjenih. Razdjanje je bilo tako strahotno, da priče še vsega praviti ne smejo! Vlak je imel 28 vozov (vagonov) in dve parnici, ter je peljal 1200—1500 potnikov. Našli so nekatere vozove visoko z nasad nakopičene, druge prekucnjene zraven kolovoza, parnik pa je bil ob levi strani globoko v zemljo zasajen. Pomoči prav dolgo ni bilo nobene.

Dalje pristavlja list „Auge und Herz“ še tole: Čudno je, da poslednji čas so zlasti vlaki za veselice tako prestrašno osodo imeli. Vlak, ki ga je nesreča zadela v Heidelbergu, je bil tudi vlak izletnikov. Barka, ki se je na Hutson u s stotinami potnikov potopila, je bila barka z izletniki. Grozovita nesreča na reki Temzi, pri čemur je več sto ljudi konec storilo, je gotovo tudi kakor taka še v spominu. Ladija, ki je v obliči Londona in velike množice ljudi, kateri pa niso mogli nič pomagati, se potopila, je bila tudi izletna ali veselična ladija. — Pogoriše Ringteatra na Dunaju je živo še v spominu (zgodila se je namreč nesreča v cerkven praznik). Kdor globokeje pogleda, šibe božje tajiti gotovo ne bo mogel. — Tedaj tudi vi Slovenci, ne skrunite dni Gospodovih, spoštujte praznik, opuatite „hribo“ in razno drugo „lazenje“, plezanje, plesanje, ponočevanje, pretepanje, popijanje itd., da tudi nas nesreča ne zadéne!

Ruski car je 20. kim. prišel iz samote pri Petrogradu v Moskvo, pravijo, razstavo gledat. Neštevilne trume ljudi so pozdravljale cesarja in cesarico, ki sta se s kolodvora peljala naravnost v kapelo „Iberske Matere Božje“. Od ondod sta se podala v grad Kremeljski, kjer je bilo zopet nezmérno število ljudstva. Moskovski

župan je v imenu mesta imel govor poklonstva in vdanosti, ter je po slovanski šegi podal caru kruha in soli. Nadalje sta se peljala v stolnico k božji službi, in po potu sta bila zopet pozdravljana z gromovitimi slavoklici. S cesarskim vlakom je bil dospel tje gori tudi Černogorski knez, ki je povsod spremljal cesarja in cesarico. — Gotovo visoko osebstvo vedno sredi med tolikimi trumami prebivavstva ni bilo brez strahú; vidi se pa vendar, da v priméri z zvestimi prebivavci so trinoški ničvérci (nihilisti) le redki černi krokarji, sovražniki blagra človeškega. Nevarnost pred temi pošastmi pa bi po večem zginila, ako bi se velika Rusija konečno že zedinila z namestnikom Kristusovim v Rimu in se vernila v naročje matere sv. Cerkve, kar usmiljeni Bog že skoraj podeli na prošnje ss. Cirila in Metoda!

Egipt je po kratki vojski brez daljnega ustavljanja prišel v pést Angležem, ki se zdaj doma posvetujejo, kako bi svoj vpliv, ali bolje reči, svoje gospostvo v Egiptu vravnali, da bi z drugimi vladami preveč ne zašli v láse.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

16. vinotoka. S. Gal op. — 17. S. Hedviga. — 18. S. Lukež ev. — 19. S. Peter Alkant. — 20. S. Janez Kancij. — 21. S. Uršula. — 22. Ena in dvajseta nedelja po Bink. S. Kordula.

Zahvale:

Št 103. Moja štiriletna hčerka je bila hudo bolna za pljučnico. Nobenega upanja nismo imeli več, da ozdravi. Trikrat je bila eno noč v smertnih težavah. V ti hudi stiski se obrnem k Materi Božji v Logu pri Vipavi, hčer obljubim na božjo pot, in zahvalo po „Dan.“ s polnim imenom naznaniti. Hvala Bogu in Materi Božji! precej se je obrnilo na boljše, in zdaj je deklica popolnoma zdrava. In tudi v drugih družinskih boleznih sem bila uslišana na Marijino priprošnjo. Zatoraj preserčna hvala vekomaj Bogu in Materi Božji v Logu pri Vipavi!

V št. Vidu pri Vipavi. *Kristina Premerl.*

Št. 104. Skozi dolga tri leta sem bila hudo bolna, že sem mislila, da mi človeška moč ne more pomagati. Pa spomnila sem se Naše ljube Gospé in ljube dobrotnice v Lurd-u, in glejte! ozdravela sem, pomagano mi je. Razglasim to milost Naše ljube Gospé in dobrotnice zato, ker sem to obljubila, da se tudi drugi njej v pomoč priporočajo. *J. J.*

V molitev priporočeni:

Oseba v silno hudi bolezní, ki ji nobena natorna zdravila nič ne pomagajo, se prav serčno priporoča v bratovsko molitev N. lj. G. presv. Serca. Uslišanje z zahvalo se naznani. — Mati, nevarno bolna, da bi na priprošnjo Naše ljube Gospé in sv. Jožefa zadobila ljubo zdravje. — Deklica v glavi bolna za zdravje.

Opomini k modrosti.

(Iz bukev Sirahovih, iz XXXVII. pogl.)

16. vinot. *Moder mož učí svoje ljudstvo, in sad njegove modrosti je stanoviten.*

17. *Moder mož je poln blagoslova; in kteri ga vidijo, ga hvalijo.*

18. *Sin, skušaj svojo dušo (spoznavaj svoje hudobne nagujenje) v svojem življenji; in ako je hudobna, ji oblasti ne dajaj.*

19. *Pri nobeni pojedini ne bodi samogolten, in ne segaj po vsakem jedilu;*

20. *zakaj po mnogih jedilih pride bolezen, in požrešnost napravi kolero.*

21. *Zavoljo pijanosti jih je že veliko pomerlo;*

22. *kdor pa je trezen, si življenje daljša.*

Listek za raznoterosti.

Srečni.

Na Jutrovem je živel knez;
Nikdar vesel ni bil zarés;
Sercé bolno, in duh boláo, —
Zdravila iskal je zamán.

Al enkrat je imél sanjé:
Prečuden šum z višave gré;
Govoril mu je šum na glas:
„Ozdravim še te slednji čas.“

Če kdo je kje na svetu živ,
Ki v vsem bi zadovoljen bil:
Pohiti, čevlje mu sezuj,
In vanje sam se ti obuj!

Verjemi, pokoj boš prejel,
Ves srečen bodeš in vesel,
Da tacega ni vidil svet,
In vidil ga ne bode spet.“

Zdaj sêle šilja dan in noč
Preiskat ljudstva hiš in kóč;
Pa nihče najde se nikjér,
Ki bil bi srečen v enomé.

Le ko se seli vračajo
In čevljev sabo ne nesó:
Ob vodi dečko mlad sedí,
In sladko poje, žvergolí.

To šlo mu živo je 'z sercá,
Ki tuge, bola ne pozná;
In misel zdaj obide vse:
„Ta deček zadovoljen je!“

Prav hitro se prepričajo,
Da z dečekom je res takó;
Pa vstreči knezu niso kos,
Ker srečni deček bil je — bos.

Novi goldinarski bankovci so začeli izhajati 6. t. m. Sedanji se bodo še jemali do 30. kimovca (sept.) 1883 po vsih deržavnih denarnicah.

Tako je prav! Kacih 25 parov dečkov iz ubožnice je o tridnevnicí sv. Frančiška ena usmiljenih Sester spremljala, ko so prišli v frančiškansko cerkev, mislim, za odpustke molit. Njih obnašanje po poti in v cerkvi je bilo tako postavno in lepo, da sem bil močno ginjen. Tako olikanega vedenja mladine v cerkvi že več lét nisem vidil. Tako se je treba obnašati v pričujočnosti Božji, kakor ti dečki! — Slovenska mladina je res dobra pod dobrim vodstvom.

Pomoč za duše v vicah. Naj bo v novo priporočena ta knjiga zlasti zdaj, ko se bliža spomin vsih vernih duš. Cena v katoliški bukvarni je po raznosti vezanja od 55 kr. do 1 gl. 10 kr.

Vabilo. K prvemu občnemu zboru ceciljanskega društva Kranjske dekanije vabi začasni odbor prijatle cerkvenega petja na 19. okt. t. l. Ob 9 bo sv. maša v dekanijski cerkvi; potem vpisovanje; volitev odbora; posamezni nasveti. (Op. Za celi program prepozno došlo. Vr.)

Reflexionen und Gebete für die heil. Communion. Von Adele Gr. von Hoffelize. Po 14. francoski izdaji prevedeno izvirno in izverstno delo iz roke, ki je že sicer znana; 720 strani. Mainz 1882. V katol. bukvarni. 3. m.

Katolički Propovjednik. Uredjuje i izdaje Hinko Hladaček v Djakovu. Na dnevu je 9. sošitek VI. tečaja 1882. Izhaja po enkrat na mesec, cena 2 gl. 50 kr. na leto. To čedno delo, ki smo ga o svojem času že omenili, bodi v novič priporočeno.

Iz Bosne ste bili v prešnjo sredo, 4. t. m., tukaj 2 redovnici presv. Kervi iz Nazareta v Bosni, in sicer: S. Eliz. Tolxdorf in novakinja Helena Pajić. Poslednja je Bošnjakinja, domá iz Banjaluke, stara 19 lét, ki je še le poltretje leto v redu. Ta bo gotovo toliko bolj spretnja redovnica, ker je domačinka in viditi dobrih zmožnost. Zdaj greste na Westfalsko iskat pomoči za svoj red.

Novo društvo za Bosno in Hercegovino so ustanovili na Dunaju. Zavetnik je društvu presvitli nadvojvod Albreht. Predsednik je knez Konstantin Czartoryski, zapisnikar pa gr. Anton Pergen. Društvo je od vlade poterjeno. Namen mu je: Pospeševanje vere, olike in dobrotnih naprav ondotnega katoliškega prebivalstva. Pogoj za pristop je najmanj 1 gl. na leto. Kdor bi želel pristopiti, lahko svojo letnino pošlje pn. g. proštu Ant. Jarcu, ali tudi vredništvu tega lista, če mu je bolj prijavno.

Mačkarice in pesjakinje. Silo gerdo je, če ženstvo pestuje, čehljá, dčbeli ali celó saboj vlačí pasje pare in mačje glave! Marsiktera gnjeculja redí toliko take merhadi, da bi lahko 5—6 ubozih šolcev oskerbovala s tem, kar zadegá za svoj nepotrební zverinják. V Terstu, kakor „Edin.“ poroča, je neka žena redila 4 vreče mačk! Toliko žakljev je namreč vradnija naterpala z mačkami, ki je dala te spake poloviti in odpraviti.

Dobri nauki. *) Častitljivi starček, ki je mnogo skusil v svojem življenji, je na smertni postelji otrokom govoril te-le pomenljive besede:

„Vselej sem se prepričal, da tisti, ki se Boga ne bojé, so skor vselej nesrečni; — da z delom ob nedeljah ni nobeden obogatel; — da krivično blago ne obrodi nobene koristi; — da vbogajme-dajanje ni nikoli nikogar ubožnega storilo; — da jutranja in večerna molitev dela nič ne zaderžuje; — in da nepokoren in razuzdan otrok nikoli ni bil srečen.“

Duhoven iz Tirolskega je pripovedoval to-le: Sorodovince imam, ki so bili se poprijeli obertnosti, toda pri vsi pridnosti in varčnosti si niso mogli kar nič pomagati. „Žena“, pravi neki dan mož, „tako ne more več biti, sicer pridemo na beraško palico. Poskusiti moramo drugi pomoček. Začeli bomo pridno vbogajme dajati. Tako so storili, in od tistega časa se je vse prav godilo; zdaj so premožni, celó bogati ljudje.“ — Tako je tudi Bog obljubil: „Kdor vbogajme daje, ne bo pomanjkanja terpel.“ (Preg. 28, 27.)

Iz Hartuma so poslednje novice prav žalostne: Misijoniše zapušeno, osebstvo (90 oseb) se umika proti Berberu (pušavi); le mis. g. Dichtl je ostal v mestu, ktero je v veliki nevarnosti, in prosi molitve.

*) Glückradkalender 1883.

Duhovske spremembe.

V Terzaški škofiji: Č. g. Jož. Flegar, župni opravnik v Gologorici, je postal župnik v Sušnjevici. — Premeščeni so čč. gg.: Vončina Filip iz Opčine v Škedenj; Uršič Jož. iz Škedenja v terzaško bolnišnico; Skerl Jož. od sv. Jakopa v Terstu na Opčino; Pančur Fr. iz Doline k sv. Jakobu v Terst; Markič Matevž iz Hrušice v Dolino; Svetičič Fr. iz Predloke v Hrušico; Križaj Jernej iz Žmina v Predloko; Brozović Vekoslav iz Opertlja v Žmin; Destradi, novoposv., v Opertalj; Kočiper Ant., novoposv., v Brezovico; Klemenec Fr. iz Podgorij v Škocjan; Rakovec Lovro iz Škocjana v Podgorje; Žnidarič Karol iz Gračišča za oskerbnika v Kastanjo; Zobac Peter iz Kostanje v Omag; Bacci Jurij iz Omaga v Buje; Gabrielič Ivan iz Žmina v Sv. Ivanac za oskerbnika.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Iz Polhovega gradca 10 gl. — Č. gosp. župnik Martin Indof 2 gl. — Milostni gosp. stolni prošt Jožef Zupan 5 gl. — Mar. J. 1 gl. — Neim. č. g. bogoslovec 3 gl. — „Eden, ki je tudi razumel Vaše pisanje in bo še dal“, 2 gold. (Op. Zakasnjeno nazn.; tisočkrat „Bog plati“ za tako lepi odmen! Vr.) — Č. g. župn. A. Klemen 2 gl. — Č. g. kapl. A. Karlin 1 gl. — „Ojstremu financministru ko odkup za celo leto“ 10 gl. (Op.: „Če tudi „ojster“, pa s takimi „odkupi“ se dá do méhkega, mečjega — magari do naj mečjega omečiti.“ Fnm. l. r.) — Č. g. Ant. Keržič 3 gold. — Č. g. J. T. 1 gl. — Dobrotnica K. 20 kr. — J. M. 20 kr.

Za pogorelce pri sv. Magdalení nad Idrijo: Preč. gosp. župnik Karol Tedeschi 15 gl. — Z Verhnike po preč. g. dek. M. Šlibarji 10 gl. — Č. g. J. T. 2 gl.

Za pogorelce v Cerovcu v Stopiški fari: Č. g. župnik Ant. Čibašek 4 gl.

Za pogorelce v Šmihelski fari pri Novem mestu: Z Verhnike po preč. g. dek. M. Šlibarji 7 gl. 10 kr.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Č. g. J. T. 1 gold. — Po pn. g. Rih. Frank-u iz Novega mesta 70 gold. — Po preč. g. dekanu Mart. Šlibarji z Verhnike 44 gl. 35 kr.

Za hišo katoliških rokodelskih pomočnikov v Ljubljani: Iz Polhov. gradca 3 gld.

Za Marijino sirotišnico g. kan. dr. Jegliča v Sarajevu: Iz Polhovega gradca 5 gl. — Č. g. Ant. Keržič 2 gl.

Za Bosno: Iz Polhovega gradca 5 gl.

Za sv. Očeta: Č. g. župnik Keržič 1 veliki terdnjak. — Č. g. Jož. Nakus 5 gl. — Pok. Mar. Povše 5 gl. — Iz Mengša 15 gl.

Za bulgarski katol. misijon v Adrianopolu: Iz Polhovega gradca 5 gl.

Za vstanovo semeniša in bolnišnice v Filipopolji: Iz Polhovega gradca 5 gl.

Za Ratisbona v Jeruzalemu: Iz Polhovega gradca 10 gld.

Za msijone v Kini: Iz Polhovega gradca 7 gl.

Za sv. Detinstvo: Po č. g. A. Keržiču (oddano pri vodstvu) 20 gold. — Z Jesenic po č. g. župniku 8 gl. — Č. gosp. J. T. 1 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Č. g. M. I—d.: Naročnina oddana založn. Hvala serčna za oboje! — G. Dol. na I.: Poslano v R.; če bo še moč do dožel. časa? — G. J. v S.: Včeraj je priskakal. Serčna hvala, vsim pozdrav! — G. Gr.: Bog plati! Precej prih.